

## Такриз

ба автореферати диссертатсияи Разоқова Фотима Сафармадовна оиди ба мавзуи “Таҳқиқи ирсияти аломатҳои арзишноку хочагидории дурагаҳои дохилинамудии намунаҳои аз ҷиҳати ҷуғрофӣ дури пахтаи миёнаҳа” барои дарёфти дараҷаи илмии номзоди илмҳои кишоварзӣ аз рӯйи ихтисоси 06.01.05 – Селексия ва тухмпарварии растаниҳои кишоварзӣ пешниҳод шудааст.

Пахта дар Ҷумҳурии Тоҷикистон зироати муҳими техникӣ ба шумор рафта, барои истеҳсоли ашёи хом, таъмини амнияти озуқаворӣ ва саноаткунории босуръат нақши калидиро иҷро менамояд. Афзун гардидани истеҳсоли умумии пахта ва баланд бардоштани ҳосилнокии он бо истифодаи навъҳои нав ва дурагаҳои гетерозисӣ асосан амалӣ мешавад. Барои расидан ба ин ҳадаф диққати зиёд ба селексия ва тухмпарварии пахта дода мешавад.

Унвонҷӯ Разоқова Ф. С. бори нахуст таҳқиқотҳои худро дар шароити Тоҷикистони Марказӣ доир ба ирсияти аломатҳои арзишноки хочагидории дурагаҳои дохилинамудии  $F_1$  ва  $F_2$ , ки дар мавриди дурагакунии навъҳои ватании серҳосили пахтаи миёнаҳа бо намунаҳои ҷуғрофии дур ба даст овардашудаю бо аломатҳои арзишноки селексионӣ тавсиф ёбандаро, таҳқиқ кардааст. Ҳамчунин дар шароити Тоҷикистон коэффитсиентҳои ирсияти дурагаҳои  $F_1$  ва  $F_2$  аз нигоҳи аломатҳои морфологӣ, физиологӣ ва хочагидорӣ муайян карда шудааст.

Дар кори диссертатсионӣ Разоқова Фотима Сафармадовна коэффисенти ирсиятро омӯхта таввасути нишондодҳои интиҳоби самаранокии намунаҳои беҳтаринро аз рӯйи ин аломатҳо нишон додааст. Ҳангоми дурагакунии ва интиҳоби шаклҳои беҳтарини навъҳои падарию модарӣ хусусиятҳои ирси ва коэффисентиро ба назар гирифтааст. Дар равандҳои дигари таҳқиқот муаллиф аз рӯйи аломатҳои арзишноки хочагидорӣ интиҳобгардидаро исбот карда навъҳои қобилияти комбинатсионии умумии баланд дошта дар мавриди баҳодихӣ бо интиҳоби намунаҳои волидайнӣ ба сифати намунаҳои модарӣ дар таҷриба 4 навъи селексияи туркӣ: «Сахин-2000», «Наппа-122», «Аудин-110», «Назилли-84-S» истифода намудааст, ки онҳо дар соли 2015 дар парваришхонаи дурагаҳои  $F_1$  «Сахин-2000», «Наппа-122», «Аудин-110» қобилияти умумии комбинатсионӣ зоҳир намудаанд.

Саҳмӣ муаллиф дар ҷамъ овардани натиҷаҳои таҳқиқотҳои гузаронидаи ӯ назаррас буда таҷрибаҳои саҳроӣ натиҷаҳои анҷомёфтаи илман асоснокшуда мебошад.

Доир ба мавзуи диссертатсия 17 - мақолаи илмӣ дар маҷмуи маводҳои конференсия ва семинарҳои гуногуни байналмилалӣ, аз он ҷумла 7- тои он дар нашрияҳои илмии такризшаванда, КОА – и назди

Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон тавсия намудааст, ба нашр расонида шудааст.

Кори диссертатсияи номзодии Разоқова Фотима Сафармадовна дар сатҳи баланди илмӣ ба иҷро расонида шудааст. Ҳангоми мутолиаи автореферат баъзе ғалатҳои техникӣ ба мушоҳида мерасанд, ки онҳо ислошаванда буда, қимати кори диссертатсиониро коҳиш намедиханд.

Дар асоси мазмуну мундариҷаи автореферат ба чунин хулоса омадан мумкин аст, ки кори таҳқиқотии Разоқова Ф.С., кори илмии баанҷомёфта буда дар асоси талаботи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳия гардида муаллифи он сазовори дарёфти дараҷаи илмии номзоди илмҳои кишоварзӣ аз рӯи ихтисоси 06.01.05 - Селексия ва тухмпарварии растаниҳои кишоварзӣ мебошад.

Профессори кафедраи физиологияи растаниҳои  
Донишгоҳи миллии Тоҷикистон,  
доктори илмҳои биологӣ аз рӯи ихтисосӣ  
03.01.05 - Физиология ва биохимияи растаниҳо

 Эргашев А.

Имзои Эргашев А. - ро тасдиқ менамоем:  
Сардори раёсати кадрҳо ва корҳои махсуси  
ДМТ



Тавқиев Э. Ш.

Суроға: 734025, шаҳри Душанбе  
х. Ёбони Рӯдакӣ, 17; ДМТ. Ҷумҳурии Тоҷикистон,  
Тел: (+992)221-77-11, тел/факс: 227-15-10  
[info@tnu.tj](mailto:info@tnu.tj), сомонии интернетӣ: [www.tnu.tj](http://www.tnu.tj)

22.11.23